

РЕШЕНИЕ

№ 15403

гр. София, 07.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в
публично заседание на 25.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Мария Николова, като разгледа дело номер **9380** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл.145-178 АПК, вр. с чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на С. К. И., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], С., без гражданство, със съдебен адрес [населено място], [улица], партер, чрез адв. К. С., срещу Решение № 8736 от 15.08.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 и на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ.

В жалбата са изложени доводи за незаконосъобразност на оспореното решение като постановено при съществени процесуални нарушения, неправилно приложение на закона и несъответствие с неговата цел. Твърди се, че административният орган неправилно е игнорирал съществени елементи от бежанската история на кандидата, свързани с неотбиването на военна служба в С. и обстановката на вътрешен въоръжен конфликт и несигурност там. Жалбоподателят поддържа, че не е имал предоставена закрила в Турция, право на пребиваване и сигурност в Турция. Счита, че оспореният отказ е в нарушение на чл.2, чл.3 и чл.8 от ЕКПЧ, чл.1, чл.4 и чл.7 от ХОПЕС. Визира неправилно приложение на чл.75, ал.2 от ЗУБ. Посочва практика на СЕС по дело С-238/19, от която извежда извод за наличие на основание по чл.8, ал.1 от ЗУБ за предоставяне на международна закрила. Оспорва изводите на административния орган, че Турция представлява за него „трета сигурна държава“, като поддържа, че е пребивавал там нелегално. Цитира се съдебна практика на СЕС и на ВАС относно немотивираното и неправилно становище на ДАНС, че представлява заплаха за националната сигурност. Претендира се отмяна на решението.

Ответникът – председател на ДАБ при МС, чрез упълномощения процесуален

представител юрк. М. К., оспорва жалбата. Претендира за отхвърляне на оспорването поради липса на основания по чл.8 и чл.9 от ЗУБ.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, прие за установено следното:

Не е спорно по делото, че С. К. И. е подал молба рег. № УП-6140 от 19.02.2024 г. за предоставяне на международна закрила, когато са попълнени регистрационен лист и Евродак дактилоскопна карта. Личните му данни са установени въз основа на декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ.

На проведено на 22.05.2024 г. интервю кандидатът заявил, че е напуснал С. около 15 февруари 2024 г., заедно със семейството си, нелегално за Турция, защото трябвало да постъпи в армията. В Турция останали около две седмици, след което преминали нелегално в България и се предали на властите. Определя се като арабин от П., мюсюлманин – сунит по религия. Не посочва проблеми поради етническа или религиозна принадлежност. Не е участвал в религиозна организация или въоръжена групировка, не членува в политическа партия. Не е арестуван, съден или осъждан. Посочва, че е роден в Д. и живял в [населено място] до отпътуването си. Като непосредствена причини за напускане на С. посочва, че го викат в армията, както и поради това, че има ужасна война и много негови роднини починали без никаква причина. Първо приел съобщение по пощата, но му отговорил, че иска да отложи службата си. После заминал за И., защото повече не можел да отлага. В И. било спокойно, но не искал да се върне там, защото властите го смятали за терорист. Не съобщава да е имал проблеми с официалните власти и лично спрямо него не е оказвано насилие.

Постановено е оспореното Решение № 8736 от 15.08.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, с което на основание чл. 75, ал.1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ на кандидата е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл.8 и чл. 9 от ЗУБ. Въз основа на данните в Решение №12318/18.07.2024 г. на АССГ, изнесени от кандидата пред съда в о.с.з. на 17.07.2024 г., че е живял заедно със семейството си в Република Турция в периода от 2016г. до февруари 2024г., органът е приел, че семейството е живяло и пребивавало в Турция осем години, където са родени три от децата. В решението е прието, че за молителя не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по ЗУБ съгласно чл. 8, ал. 1 от ЗУБ. Съобразено е, че той не изтъква никакви лични опасения от преследване от държава, партии или организации и недържавни субекти нито в С., нито пък в страната, в която е живял – Турция. Формиран е извод, че кандидатът за закрила е напуснал Турция единствено и само по лични и икономически причини - в търсене на по-добър живот в Европа. Спрямо кандидата не са установени посегателства, които да се определят като действия на преследване по чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ. Дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, също липсвали.

В решението е обсъдено положението на сирийските бежанци в Турция с позоваване на Справка с вх. № ЦУ-797 от 08.03.2024 г. на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС в контекста на определението за "трета сигурна държава" по § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ. Посочено е, че турската държава прилага за бежанците от С. режим на временна закрила, който предоставя на ползващите се от него право на законен престой, както и известно ниво на достъп до основни права и услуги. Статутът на временна закрила се придобива на групова основа и е достъпен както за сирийски граждани, така и за палестинци без гражданство с произход от С.. Генерална дирекция "Управление на миграцията" (DGMM) е отговорният орган за регистрацията и решенията за статут в обхвата на режима за временна закрила, който се основава на член 91 от LFIP и на Регламента за временната закрила (TPR) от 22 октомври 2014 година.

От анализа на фактическите обстоятелства, изявленията на чужденеца по време на интервюто и

приложената справка е направен извод, че въпреки известни затруднения свързани с регистрацията на сирийските бежанци, породени от големия брой кандидати, турската държава полага усилия на търсещите закрила да бъдат осигурени здравни, социални и образователни услуги. В конкретния случай не ставало дума за лице, нуждаещо се от международна закрила, а за икономически мигрант, търсещ по-добро качество на живот. Следователно, не е установявало спрямо кандидата да е осъществено визираното от ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на статут на бежанец по чл.8, ал.1 от ЗУБ.

По-нататък в решението, административният орган е изложил мотиви, че спрямо кандидата не са налице предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, доколкото той не е напуснал страната си на произход поради реална опасност от тежки посегателства, като смъртно наказание или екзекуция, не е бил заплашен от унизително отнасяне или наказание, нито са налице данни, че в бъдеще ще бъде изложен на реален риск от въпросните посегателства при евентуално връщане в С..

Обсъдени са разширенията, дадени в Решение на Съда на Европейските общности от 17 февруари 2009 г. по дело C-465/07 във връзка с приложението на нормата на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, а именно поради заплахи, присъщи на обща ситуация на "въоръжен вътрешен или международен конфликт". В решението е приет за общоизвестен фактът на наличие на вътрешен въоръжен конфликт в С.. Всички справки на Дирекция „Международна дейност“ на ДАБ показвали, че обстановката по сигурната в С. е достигнала прага на всеобхватно насилие в рамките на вътрешен въоръжен конфликт, преминал в гражданска война. Тази информация кореспондирала със заявленията от молителя причини за напускане и оставане извън държавата му на произход. При така установените факти и обстоятелства органът е приел, че причината, поради която С. К. И. е напуснал С. през 2016 г. е съществуващата опасност от тежки посегателства срещу неговия живот и личност поради наличието на въоръжен конфликт в тази страна. Съобразено е, че чужденецът е прекарал осем години от живота си на територията на Турция, без да съществува риск за сигурността му там. Турция е определена като „трета сигурна държава“ по смисъла на § 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, поради спрямо кандидата не са установени предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Прието е, че за С. К. И. не съществува реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл. 9, ал. 1-3 от ЗУБ при завръщането му в Турция.

За молителя липсвали предпоставки за предоставяне на статут по чл. 8, ал. 9 и чл. 9, ал. 6 от ЗУБ, тъй като не е заявил член на семейството му да има предоставена международна закрила в Република България.

В допълнение органът е навел изключващо основание по чл.12 от ЗУБ, тъй като Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) е дала писмено становище от 21.05.2024 г., с което възразява на С. К. И. да бъде предоставена закрила в Република България, тъй като същият представлява заплаха за националната сигурност.

Административен Съд С. – град, I отделение, 69 състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспореното решение е съобщено на чуждия гражданин на 04.09.2024 г. Жалбата е подадена на 16.09.2024 г. - в срока по чл.84, ал.3 от ЗУБ, от надлежна страна по смисъла на чл.147, ал.1 АПК и срещу подлежащ на оспорване акт съгласно чл.84, ал.3 ЗУБ, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

При служебната проверка по чл.168 АПК съдът намира, че оспореният акт е издаден от компетентен административен орган по чл.75, ал.1, вр. чл.48, ал.1, т.1 ЗУБ и в установената

форма, с излагане на фактически и правни основания за издаването му. Липсват данни за допуснати в хода на административното производство съществени процесуални нарушения – такива, които съществено са накърнили правото на защита на молителя или ако не бяха допуснати, органът би постановил решение в противен смисъл. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл.8 и чл.9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съдът приема, че административният орган е изследвал всички основания за преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ – основателни опасения от преследване по причини на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, във връзка с легалното определение за преследване по чл.8, ал.4 ЗУБ - нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, както и липсата на конкретни действия на лично преследване по примерното изброяване на чл.8, ал.5 ЗУБ. Въз основа на посоченото от молителя в интервюто правилно и обосновано решаващият орган е приел, че по отношение на него не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, не са извършени конкретни, лични действия на преследване по смисъла на чл.8, ал.4 ЗУБ и на неизчерпателното изброяване по чл.8, ал.5 ЗУБ.

По изложените съображения административният орган правилно е приел, че по отношение на кандидата не се установяват основателни опасения от преследване по причините, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ, както и, че същият не е навел твърдения, че е бил подложен на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, нито е бил принуден да напусне страната си на произход поради реална опасност от изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, по смисъла на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 от ЗУБ.

Съдът не споделя и намира за незаконосъобразно становището на административния орган по приложението на § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, който урежда легалното определение за „трета сигурна страна“ като държава, различна от държавата по произход, в която чужденецът, подал молба за международна закрила, е пребивавал и: а) няма основания да се опасява за живота или свободата си поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политическо мнение; б) е защитен от връщане до територията на държава, в която съществуват условия за преследване и застрашаване на правата му; в) не е изложен на опасност от преследване или тежко посегателство, като изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание; г) съществува възможност да поиска статут на бежанец и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец и д) са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава.

В последния, публикуван доклад на Х. Р. У. през 2023 г., касаещ спазването на човешките права в Република Турция - <https://www.ecoi.net/en/document/2085506.html>, в раздела „Бежанци, търсещи убежище и мигранти“ е отбелязано, че тъй като опозиционните политици все повече подхранват антибежанските настроения, като се застъпват за връщането на сирийци в разкъсваната от война С., президентът Е. отговори с обещания да презасели сирийците в окупираните от Турция райони на С. С.. Стотици сирийски мъже и някои момчета са били незаконно депортирани в С. С., често като са били задържани и принуждавани да подпишат формуляри за доброволно връщане.

В доклада се сочи, че връщанията на нелегално пристигнали лица на територията на страната остават проблем. При около 2000 нередовни влизания на ден в Турция, само 200 души са изпратени в центрове, така че останалите или са върнати обратно, или успяват да отидат в други градове.

Цитираната информация, съдържаща се в доклада на тази авторитетна международна организация, поставя най-малкото под съмнение, направения в оспореното решение извод, че при евентуалното му връщане в Турция, кандидатът няма да бъде върнат в С..

По отношение на възможността на оспорващия да поиска предоставянето на международна закрила в Турция, съдът намира следното.

В цитираните от ответника справки на дирекция „МД“ на ДАБ се съдържа общоизвестното обстоятелство, че Турция е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Турция приема нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Турция: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци. В случая не се спори, че сирийските граждани, които търсят закрила от войната в страната си на произход, ще бъдат обхванати от режима на временна закрила.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Турция в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Турция е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misfir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Турция само докато трае военният конфликт в С. и ще се върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Турция, не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-член на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само т.нар. „временна закрила“.

Т.е. в случая, за С. К. И. няма възможност поиска статут на бежанец по смисъла на Женевската конвенция, при предоставянето на който да се ползва от международна закрила като бежанец. Безспорно обемът на предоставяната „временна закрила“, така както е определен в турското законодателство, не съвпада с обема на статута на бежанец и на хуманитарния статут, определени в Женевската конвенция и в Директива 2011/95/ЕС.

По отношение на последната предпоставка, визирана в § 1, т. 9 от ЗУБ, за да може да се приеме, че Република Турция е „трета сигурна страна“, по отношение на кандидата, в оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че ще бъде допуснат до територията на тази държава, ако бъде върнат от Република България. От изложеното съдът намира, че в случая не са налице

представките, от които може да се направи категоричен извод, че Република Турция е „трета сигурна страна“, по отношение на сирийския гражданин С. К. И..

На следващо място, съгласно чл. 38, пар. 1 от Директива 2013/32/ЕС, държавите-членки могат да прилагат понятието за сигурна трета страна само ако компетентните органи са се убедили, че в съответната трета страна към кандидата за международна закрила ще се отнасят в съответствие със следните принципи: а) кандидатите за убежище не са заплашени поради раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политически убеждения за живота и за свободата си; б) няма опасност от тежко посегателство според определението в [Директива 2011/95/ЕС](#); в) спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция; г) спазва се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и д) съществува възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция.

Според пар. 2 от цитираната разпоредба, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, а именно: а) нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна; б) нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план; в) нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай.

На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и въпросната трета страна в съответствие с буква а). Когато изпълняват решение, което се основава единствено на настоящия член, държавите-членки: а) информират за това кандидата; и б) му предоставят документ, с който информират властите на третата страна, на езика на тази страна, че молбата не е била разгледана по същество. Следователно, ако компетентните органи преценят, че дадена страна, например Турция, представлява първа страна на убежище или сигурна трета страна за даден кандидат, с решението си те отхвърлят молбата за международна закрила като недопустима, без да я разглеждат по същество.

Съдът приема, че тези норми от Директивата са транспонирани частично в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ.

Буквалното и систематично тълкуване на цитираните разпоредби от вторичното право на ЕС и от ЗУБ, дават възможност да се направи безусловния извод, че ако се приеме, че търсещият закрила идва от „трета сигурна държава“ по смисъла на чл. 38 от Директивата и § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, компетентните органи могат да отхвърлят молбата му като явно неоснователна, т.е. да не я разглеждат по същество.

Разглеждането на молбата на С. К. И. и постановяването на решение по реда на чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, представлява съществено нарушение на административно-производствените правила – отменително основание по чл. 146, т. 2 от АПК.

За пълнота на изложените мотиви, съдът намира, че следва да направи анализ на разпоредбата на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, независимо от приложението ѝ единствено в случай на отхвърлянето на молбата като явно неоснователна, на основание пар. 1.

Съгласно чл. 38, пар. 2, б. а от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Т.е. за да може да се приложи концепцията за „трета сигурна държава“ и молбата за предоставяне на международна закрила, да бъде отхвърлена като явно неоснователна, следва освен условията, предвидени в пар. 1, да се установи наличието на определена връзка между кандидата и съответната трета държава. Връзката е необходимо да е достатъчна ясно определена, за да се приеме разумно, че кандидатът ще се върне в третата страна. По отношение на определяне на обема на тази връзка държавите-членки запазват широка свобода на преценка при прилагането на това условие в национално ниво. В някои държави за наличие на такава връзка се приема, издадено в третата страна разрешително за пребиваване или местожителство, докато в други се търсят по-скоро лични връзки, като произход на кандидата, владееенето на официалния език на третата страна, установени семейни, социални или културни връзки и т.н.

По силата на чл. 38, пар. 2, б. б от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат. Тези методи предвиждат каузална проверка на сигурността в страната за съответния кандидат и/или определянето от дадена държава-членка на страните, считани като сигурни в общ план. Тълкуването на тази норма, която не е транспонирана в ЗУБ, налага извода, че концепцията за „трета сигурна държава“ не може да се приложи, освен ако държавата членка не е определила правила в националното си законодателство относно методологията, с което компетентните органи се уверяват, че концепцията за „трета сигурна страна“ може да се приложи или общо към положението на бежанците в определена страна, или по отношение на конкретен кандидат. Според съображение 46 от Преамбюла на Директива 2013/32/ЕС, когато държавите-членки прилагат понятията за сигурна страна за всеки отделен случай или определят страните като сигурни чрез приемане на списъци с тази цел, те следва да вземат под внимание, *inter alia*, насоките и оперативните наръчници, и информацията относно страната на произход и дейностите, посочени в [Регламент \(ЕС\) № 439/2010](#) на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. за създаване на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището, включително методиката, определена в доклада на ЕСПОУ във връзка с информацията относно страната на произход, както и съответните насоки на ВКБООН.

На последно място, според чл. 38, пар. 2, б. в от Директива 2013/32/ЕС, прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите, които съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат, което най-малкото дава възможност на кандидата да обжалва прилагането на понятието за сигурна трета страна поради това, че въпросната трета страна не е сигурна в неговия конкретен случай. На кандидата също така се разрешава да обжалва наличието на връзка между него и

въпросната трета страна в съответствие с буква а). Следва да се отбележи, че и тази норма от вторичното право на ЕС не е намерила място в ЗУБ. Същественото в нея е, че въпреки че държавите-членки може да определят трети държави като сигурни, на кандидатите за международна закрила, следва да се гарантира възможността да оспорят презумпцията за сигурност, на основание на свои индивидуални твърдения и обстоятелства.

От изложения анализ на цитираните разпоредби, може да се направи извод, че дори да се приеме, че за председателя на ДАБ съществува възможността, да отхвърли молба за предоставяне на международна закрила, прилагайки концепцията за „трета сигурна държава“, неговото решение следва да се основава доказана връзка на кандидата с третата държава, на разработена методология за определянето на дадена трета държава като сигурна и на предоставяне на възможност на кандидата да оспори тази презумпция за сигурност на третата държава. В разглеждания казус, нито едно от тези условия не е взето предвид, не е обсъдено и не е приложено при постановяването на оспореното решение.

По изложените съображения съдът приема, че изводите на административния орган по приложението чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ, вр. § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ, са направени при неправилно приложение на закона – отменително основание по чл.146, т.4 от ЗУБ. Дължима е отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ като незаконосъобразно.

За пълнота следва да се отбележи, че съдът споделя изводите на административния орган за наличие на "въоръжен вътрешен конфликт" на територията на цяла С. по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Независимо от вътрешнополитическата промяна в страната след 27 ноември 2024 г. всички официални източници на информация за страната на произход сочат наличие на основание по чл.15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС за предоставяне на субсидиарна закрила.

Релевантна информация относно държавата на произход на кандидата по смисъла на чл.4, пар.3, б. „а“ от Директива 2011/95/ЕС се открива в следните официални източници:

1. Информация от HRW – Human R. Watch (Автор) в Световен доклад за 2025 – С. от 16 януари 2025 г., според която: „Правителството на Б. ал-А. беше свалено на 8 декември 2024 г. от коалиция от въоръжени опозиционни групи, отбелязвайки края на над 50-годишното управление на партията БААС в С.. Докато опозиционните групи завзеха градове, те освободиха затворници в сирийски затвори и центрове за задържане, а местни и международни журналисти посетиха бивши места за задържане и места на масови гробове и други зверства, предоставяйки нова възможност за поемане на отговорност.

2. Доклад на ACCORD – Австрийски център за изследване и документация на страните на произход и убежището: Сирийска арабска република – Брифинг за страната, публикуван на 27 март 2025 г. на Интернет страница <https://www.ecoi.net/en/countries/syrian-arab-republic/briefing/>.

3. Доклад от 3 април 2025 г. относно ситуацията със закрилата (връщане; уязвими групи и риск от изключване; задържане и бивши задържани; къща, земя и собственост; мини и неексплодирани боеприпаси; защита на цивилни и вътрешно разселени лица) (към март 2025 г.), GPC – Глобален защитен клъстер (Автор) Сирийска арабска република.

ПРЕГЛЕД: Политическият пейзаж на С. се трансформира на 8 декември 2024 г. с падането на предишния режим. В момента е налице ново преходно правителство, но

страната остава разпокъсана сред различни въоръжени участници: Х. Т. ал-Ш. (HTS) и групи, формирани под шапката на Сирийската национална армия (SNA), сега доминират по-голямата част от запад и север (включително Д., А., И.), докато ръководените от курдите Сирийски демократични сили (SDF) запазват части от североизтока. На юг различни въоръжени групи под отделно „оперативно командване“ упражняват териториален контрол. Други чужди влияния продължават – Русия държи бази на брега, а И. разшири зоните под свой териториален контрол. Въпреки последните споразумения (със SDF и OAGs в Sweida) **сигурността е нестабилна**; различните групи не са напълно обединени и *спорадичните сблъсъци продължават (напр. сблъсъци между SNA и SDF на североизток)*, докато се появяват нови динамики на конфликти (напр. крайбрежни и централни райони).

Хуманитарните нужди в С. са зашеметяващи. Приблизително 16,5 милиона души – от които 6,5 милиона са деца – най-високият брой от началото на кризата – се очаква да се нуждаят от някаква форма на помощ през 2025 г. Години на *конфликт унищожиха инфраструктурата в цялата страна, оставяйки милиони без подходящи жилища, надеждна вода, електричество и здравеопазване*. Над 7,4 милиона сирийци остават вътрешно разселени в страната, като много от тях са разселени многократно, а съседните страни приемат милиони сирийски бежанци. *С падането на предишното правителство започнаха завръщания. Според ОСНА 885 000 вътрешно разселени лица са се завърнали в районите си на произход от 27 ноември.*

Освен това, според UNHCR, около **300 000 сирийци** от чужбина са се завърнали след 8 декември, като много приемачи държави сега насърчават сирийците да се върнат. Условията в С. обаче *далеч не са напълно стабилни или благоприятни*, което поражда опасения относно преждевременното завръщане и вторичното разселване. *Нуждите от защита все още са огромни*: сирийците са изправени пред заплахи от конфликти, неексплодирани боеприпаси, спорове, свързани с жилища, земя и собственост, липса на достъп до гражданска документация (включително удостоверения за раждане за деца), принудителен труд, отвлечения, етническо и религиозно насилие, насилие, основано на пола, тежки нарушения на правата на децата и експлоатация, наред с други.

ПРОГНОЗА ЗА РИСКОВЕ ЗА ЗАЩИТА В ЦЯЛАТА НАЦИЯ: Преходът в С. оказва влияние върху рисковете за защита на национално и регионално ниво. Някои заплахи са намалели, докато нови опасности и хронични проблеми продължават да съществуват. *В тази непредсказуема среда преследването и насилието за отмъщение напоследък се увеличават*. Липсата на върховенство на закона и механизми за преходно правосъдие заплашват социалното сближаване, подхранвайки напрежението. Всичките 15 риска за защита, идентифицирани от К. за защита, остават актуални в контекста на режима на С. след режима на А., въпреки че тяхната тежест варира. *Докато широкомащабните военни действия са утихнали, насилието и беззаконието продължават да съществуват, особено в Х., крайбрежния регион и Североизточна и С. С..*

Целенасочените атаки, отвлеченията и сблъсъците между опозицията и лоялистите *нарастват*. Н. остава особено уязвим поради продължаващите *въоръжени сблъсъци между SDF и SNA*, както и поради присъствието на клетки на И. в Д. ез Зор и Р. Скорошни доклади за противоминни действия също показват, че Н. има едни от най-високите нива на замърсяване с неексплодирани боеприпаси (UXO), като активните усилия за разчистване се нуждаят от увеличаване на мащаба в Р., К. и Д. ез-Зор (Mine Action S. U. № 1, 2025 г.). Липсата на върховенство на закона също подхранва престъпната дейност,

докато липсата на напълно функциониращи съдилища и слабото управление оставят гражданите без достъп до правосъдие.

Междувременно *трансграничните военни операции* продължават, като последните удари достигат по-дълбоко в Д.-ез-Зор и други райони, които преди са били по-малко засегнати, докато в М. продължаващите въздушни удари, ограниченията на движението и ограниченият достъп до храна и основни услуги продължават да застрашават гражданите. Не е изчезнал рискът: отвличанията и изчезванията продължават, като гражданите все повече попадат в операции по сигурността и престъпна дейност.

ВСЕКИ РЕГИОН В С. ИМА УНИКАЛЕН РИСКОВ ПРОФИЛ, НО НИТО ЕДНА ЧАСТ ОТ С. НЕ Е ИЗЦЯЛО ОПАЗЕНА ОТ РИСКОВЕ ЗА ЗАЩИТА В ТОЗИ ПРЕХОДЕН ПЕРИОД.

Географското разпределение на рисковете за защита в С. е неравномерно. Областите, в които в края на 2024 г. се *водеха интензивни битки и изместване на контрола, сега са изправени пред най-високите нива на физически заплахи и щети. Други доскоро „стабилни“ области виждат нарастващи рискове от насилие и несигурност.*

Във **всички региони** унищожаването на инфраструктура, включително жилища, и липсата или ограниченият достъп до основни услуги (здравни услуги, образование, електричество, течаща вода, социални услуги) е предизвикателство, което изостря рисковете за защитата за всички. Общности, възникнали след победи или тежки битки, като Източна Г. близо до Д. или части от А., почти нямат услуги, поради което гражданите там са по-уязвими към рискове за здравето, експлоатация, отрицателни механизми за справяне и по-нататъшно разселване.

4. Кратка актуализация на последните развития (сигурност, политика, икономика) в избрани държави, вкл. Сирийска арабска република от **7 април 2025** с автор BAMF – Федерална служба за миграция и бежанци, Германия, **(от страница ecoinet.net)**.

5. Доклад на АЕСОУ (EUAА), достъпен на интернет страницата на АЕСОУ, от началото на **месец април 2025** г. на електронен адрес: https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2025_03_EUAA_COI_Report_Syria_Country_Focus.pdf. В глава 4, от страница 61 до страница 92 са изложени данни последните тенденции в областта на сигурността в С..

6. Периодичен доклад от 3 април 2025 на ВКБООН – Върховен комисар на ООН за бежанците (автор) - Регионална флеш актуализация **#21 (от страница ecoinet.net)**.

Според решаващия състав на АССГ безспорните данни, че ВКБООН изпълнява правомощията си да подпомага *доброволно* завръщащи се в С. бежанци и вътрешно разселени лица не отменя позицията му от 16 декември 2024 г., която е налична на сайта на ВКБООН наред с други документи относно С.. Наличието на доброволно връщащи се в С. граждани, най-често на принципа „иди и виж“, не може да повлияе на обективното наличие на въоръжени групировки на територията на цялата страна и на въоръжени сблъсъци между тях, при които съществува висок риск от тежки посегателства по смисъла на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ за гражданското население.

7. На 16 декември 2024 г. Върховен комисар на ООН за бежанците (автор) (ВКБООН) публикува следната позиция по връщането в Сирийска арабска република, която отменя и заменя Съображенията за международна закрила на ВКБООН от март 2021 г. по отношение на хората, бягащи от Сирийската арабска република:

„Всеки има право да се върне в страната си на произход. ВКБООН има готовност да подкрепи сирийските бежанци, които, след като са напълно информирани за ситуацията в местата им на произход или в алтернативен район на избор, изберат доброволно да се

завърнат. С оглед на многото предизвикателства, пред които е изправено населението на С., включително *широкомащабна хуманитарна криза*, продължаващи високи нива на вътрешно разселване и широко разпространено разрушение и щети на домове и критична инфраструктура, обаче, за момента *ВКБООН не насърчава широкомащабно доброволно репатриране в С..*

В този момент С. продължава да бъде засегната от атаки и насилие в части от страната; голямо вътрешно разселване; наличие в много части на страната с експлозивни остатъци от войната; опустошена икономика и широкомащабна хуманитарна криза, като над **16 милиона** вече се нуждаят от хуманитарна помощ преди последните събития. Освен това, както беше отбелязано по-горе, С. също претърпя масивни разрушения и щети на домове, критична инфраструктура и земеделски земи. Правата на собственост бяха силно засегнати, като през последното десетилетие бяха регистрирани широко разпространени нарушения на жилищата, земята и собствеността, което доведе до сложни спорове за собственост, чието разрешаване ще отнеме време. На този фон ВКБООН *за момента продължава да призовава държавите да не връщат насилствено сирийски граждани и бивши обичайни жители на С., включително палестинци преди пребиваващи в С., до всяка част на С..*

ВКБООН също така продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни, бягащи от С., достъп до техните територии, да гарантират правото да търсят убежище и да осигурят *зачитане на принципа на забрана за връщане по всяко време.*

Въпреки, че рисковете, свързани с преследване от страна на предишното правителство, са престанали, други рискове могат да продължат да съществуват или да станат по-изразени. В светлината на бързо променящата се динамика и развиващата се ситуация в С., ВКБООН понастоящем не е в състояние да предостави подробни насоки на лицата, вземащи решения относно предоставянето на убежище, относно нуждите от международна закрила на гражданите. ВКБООН ще продължи да следи отблизо ситуацията с оглед предоставяне на по-подробни насоки веднага щом обстоятелствата позволят. С оглед на настоящата несигурност на ситуацията в С., HCR призовава държавите, предоставящи убежище, *да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или от лица без гражданство*, които преди са обичайно пребивавали в С.. Спирането на издаването на отрицателни решения трябва да остане в сила до момента, в който ситуацията в С. се стабилизира и бъде налична надеждна информация относно ситуацията със сигурността и правата на човека, за да се направи пълна оценка на необходимостта от предоставяне на статут на бежанец на отделни кандидати.

ВКБООН не счита, че понастоящем са изпълнени изискванията за прекратяване на статута на бежанец за бенефициери на международна закрила с произход от С..

8. Тази позиция е потвърдена в Препоръки на ВКБООН за 2025 г. към Председателствата на Полша и Д. на Съвета на Европейския съюз (ЕС), според която: „С. е на кръстопът с възможност да поеме по пътя към мира, което би позволило на нейния народ да започне да се завръща у дома. Въпреки това, страната продължава да се изправя пред множество предизвикателства, включително сериозна хуманитарна криза, високи нива на вътрешно разселване и широко разпространени разрушения и увреждания на домове и критична инфраструктура. Според Позицията на ВКБООН относно връщането в С., настоящият момент не е подходящ за налагане на връщане в страната. Нито един гражданин или бивш обичаен жител на С., включително палестинци, които преди са

живели там, не трябва да бъде принудително връщан в която и да е част на страната в момента. ВКБООН продължава да призовава всички държави да позволят на цивилни, бягащи от С., достъп до техните територии, да гарантират правото на търсене на убежище и да спазват принципа на забрана за връщане по всяко време. Освен това, ВКБООН призовава държавите, предоставящи убежище, да спрат издаването на отрицателни решения по молби за международна закрила от сирийски граждани или от лица без гражданство, които са били бивши обичайни жители на С., с оглед на променящата се ситуация в страната. ВКБООН моли председателствата да подкрепят тези призови в рамките на ЕС“.

Въз основа на релевантната практика на ЕСПЧ и СЕС по приложението на чл.3 от ЕКПЧ и член 15, буква в) от Директива 2011/95 за решаващия състав на АССГ е във съмнение, че по приложението на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ приоритет следва да се даде на актуалната ситуация в страната на произход на кандидата, по отношение на която да се извърши *цялостна и съвкупна преценка, т.е. при съобразяване на всички аспекти, относими към живота и сигурността на цивилни лица, свързани с нахърняване на техни основни права по смисъла на чл.1, чл.4 и чл.19, пар.2 от Хартата на основните права в ЕС, гарантиращи зачитането на абсолютното право на човешко достойнство, на абсолютната забрана за нечовешко или унижително отношение или наказание, включително при връщането му в страната на произход.*

Разбирането на Съдът на Европейския съюз за "обща опасност" е сходно с признаването в съдебната практика на Европейския съд по правата на човека във връзка с член 3 от ЕКПЧ на възможността да се твърди, че дадено лице е изложено на реална опасност от тежки посегателства просто поради присъствието му в ситуация, характеризираща се с изключително висока степен на насилие *и реална заплаха за ограничаване на неговите основни човешки права.* В Ръководство, издадено от Европейската служба за подкрепа в областта на убежището са цитирани *две съдебни решения* относно следните фактори, които трябва да бъдат взети под внимание при преценяване на нивото на насилие: смърт и наранявания сред цивилното население в резултат на битки, включително възможна времева динамика на броя на смъртните случаи и нараняванията, *брой на вътрешно разселените лица, основни хуманитарни условия в центровете за разселени лица, включително снабдяване с храна, хигиена и безопасност, и степен на "провал на държавата" в гарантирането на основна материална инфраструктура, ред, здравеопазване, снабдяване с храна, питейна вода.*

В случая, макар броят на цивилните жертви от конфликта в С. да не е изключително висок, то наличието на опасност от въоръжени сблъсъци, обсъдено съвкупно с многомилionen брой на вътрешно разселени лица, липсата на основни хуманитарни условия при безпрецедентна хуманитарна криза, включително по снабдяване с храна, хигиена и безопасност, до степен на "провал на държавата" в гарантирането на основна материална инфраструктура, ред, здравеопазване, снабдяване с храна, питейна вода, *навежда съда на извод за изпълнение на предпоставките по член 15, буква в) от Директива 2011/95.*

Горепосочените данни за страната на произход на кандидата навеждат на извод, че след падането от власт на Б. А. *на цялата територията на страната* се осъществяват сблъсъци между две и/или повече въоръжени групи, при които степента на насилие срещу цивилното население, вътрешната несигурност и хуманитарната криза достигат толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се

смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна, вкл. в провинция И., поради самия факт на присъствието си на тази територия, би бил изложено на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата.

Информацията на HRW – Human R. Watch в Световен доклад 2025 – С. от 16 януари 2025 г. се потвърждава от актуалния Доклад на ACCORD – Австрийски център за изследване и документация на страните на произход и убежището: Сирийска арабска република – Брифинг за страната, публикуван на 27 март 2025 г. на Интернет страница <https://www.ecoi.net/en/countries/syrian-arab-republic/briefing/> относно наличието на вътрешни и международни въоръжени участници в конфликта на територията на цялата страна.

Въз основа на изложеното относно актуалната обстановка за страната на произход на кандидата, съдът приема, че евентуално връщане на чуждия гражданин в С. към настоящия момент и при наличната актуална информация би било в нарушение на принципа non revoulment. В идентичен смисъл е позицията на ВКБООН от 16 декември 2024 г., с която страната ни следва да се съобрази по силата на чл.3, ал.1 от ЗУБ. Завръщането на кандидата в С. в този момент не е безопасно и би застрашило здравето и живота му като цивилно лице, поради което на същия следва да бъде предоставен хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ и чл. 15, б. в) от Директива 2011/95/ЕС.

За пълнота следва да се определи като неправилна позицията на органа по приложението на чл.12 от ЗУБ. Видно от съдържащото се в преписката становище на ДАНС рег. №М-6515 от 28.03.2024 г. Агенцията не е възразила по предоставянето на международна закрила на С. К. И., ЛНЧ [ЕГН] (л.110). Наличието на изразено становище на ДАНС в производство по чл.45в от ЗУБ не освобождава компетентния орган от ДАБ от задължението да направи самостоятелна преценка по приложението на чл.8 и чл.9 от ЗУБ, което в случая е незаконосъобразно в частта по чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ.

По изложените съображения е дължима отмяна на решението в частта на отказа за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ като незаконосъобразно.

На основание чл. 173, ал. 2 от АПК делото като преписката следва се изпрати на ответника за ново разглеждане и произнасяне по молба с рег. № УП-6140 от 19.02.2024 г. в частта за предоставяне на хуманитарен статут чл. 9, ал.1, т.3 от ЗУБ при съобразяване с дадените указания по приложението на закона с оглед актуалната информация в страната на произход на кандидата.

Мотивиран от горното, Административен съд София-град, Първо отделение, 69-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на С. К. И., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], С., без гражданство, със съдебен адрес [населено място], [улица], партер, чрез адв. К. С., Решение № 8736 от 15.08.2024 г. на председателя на ДАБ при МС, **в частта**, с която му е отказано предоставяне на хуманитарен статут, поради липса на предпоставките по чл. 9, ал.1, т.3, вр. чл. 75, ал.1, т. 4 от ЗУБ.

ВРЪЩА делото като преписка **в тази част** на компетентния орган при ДАБ – МС за ново разглеждане и произнасяне по молба за предоставяне на международна закрила с молба рег. № УП-6140 от 19.02.2024 г. при съобразяване със задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

ОТХВЪРЛЯ оспорването в останалата част.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14 дневен срок от съобщението му до страните чрез Административен съд София – град пред Върховен административен съд на Република България.

СЪДИЯ: